

QIMMILIVIK

Akulliit atuarfiat

Kangiata Illorsuani qimmilivik podacastini qulingiluaasuni ataasiuvoq.

Atuartitsissut

Atuartitsissutinut arlalinnut tunngasoq – oqaatsit pinngortitalerinerillu.

Piginnaaneqarfiit

Pinngortitaq/Kulturi/Teknologii

Ilikkagassatut anguniagassat

- Qimmit kanganut pingaassusaat atuartut tunngaviusumik ilisimasaqarfigilissavaat.
- Kangiata eqqaani inuunermi sermip pingaassusaa atuartut ilisimasaqarfigilissavaat.
- Atuartut attaveqatigiinnermi suleqatigiinnermilu pikkorissusertik sungiusassavaat.

Aaqqissuussineq

Atuartut marlukkaarlutik kisimiillutiluunnit suliaqarnissaat innersuussutigaarput. Atuartumut ataasiakkaamut suna iluarnerusoq, suullu piginnaasat ineriertortissanerlugit apeqquataillugit. Eqqumaffigiuq, imaanngittooq kammaginerpaasat pitsaanerpaamik suleqatigigit. Tassami atuartut suleqatigiinnerat suleqatigiinnermut tunngammaat, katerisimaarniinnaanani.

Atuakkamut Book Creatorimut ilitsersuut

Atuagaq Book Creator *Qimmilivik* atuartut atuagarivaat, podcastimut *qimmilivimmuit* atasooq. Podcastip 05:38 sivisussuserivaa.

Ingerlanermi atuartut ilinniarnerminnut misissuinerat, misiliinerat pilersitsinerallu immikkut isigniarneqarpoq.

Ingerlaneq immikkoortunut pingasunut agguagaavoq:

- Podcastip tusarnaannginnerani sulineq.
- Podcastimik tusarnaarneq sulinerlu.
- Podcastimiit sammisaqarluni ilisimasaqarlunilu sulineq.

Podcastip, atuartunut ilisaritinnginnerani, tusarnaaqqaarnissaa innersuussutigaarput.

Quppernermiit quppernermut ilitsersuut – atuakkamut Book Creatorimut “Qimmilivik”

Kangiata Illorsuanut tikilluarit qupperneq 4-7

Atuartut Kangiata Illorsuata assingi marluk takussavaat, aasakkut ukiukkullu.

Klassemi oqaluuserisinnaavarsi:

- Kangiata Illorsua suunersoq.
- Kangiata Illorsuata eqqaa qanoq isikkoqarpa.
- Aasap ukiullu assigiinngissusaat.
- Njugassinni aasap ukiullu qanoq assigiinngitsigippat.
-

Nunap assinga Ilulissat qupperneq 8-9

Atuartut nunap assinga Kalaallit Nunaat takussavaat. Ilulissat sumiinnersoq tikkuateqarpooq.

Klassemi oqaluuserisinnaavarsi:

- Nunap assingani suna takuisiuk.
- Ilulissani inuit qassit najugaqarpat.
- Kalaallit Nunaat aamma Ilulissat pillugit suna aamma nalunngilisiuk.
- Nunap assingani sumiiffiit allat nalunngilisigiit.

Uani najugaqarpunga qupperneq 10-11

Atuartut nunarsuup assingata ilaa takussavaat.

Atuartut tikkut atorlugu sumi najugaqarnerlutik takutissavaat.

Tikkuut karsimi qaortumiippoq nunallu assingatigoortillugu.

Klassemi oqaluuserisinnaavarsi:

- Illoqarfissi nunaqarfissiluunniit sumiinnersoq.
- Illoqarfimmi njugassinni inuit qassit najugaqarpat.
- Nunap assingani sumiiffiit allat nalunngilisigiit.

Tusarnaarit oqaluttuarlutillu qupperneq 12-13

Taava maanna atuartut podcasti Qimmilivik tusarnaassuaat. Podcasti qupperneq 12-imni asseq toorlugu nassaarissavarsi.

Atuartut marlukkaarlutik eqimattaarakkaarlutilluunniit tusarnaarnissaat innersuussutigineqarpoq.

Atuartut tusarnaqaqtitik ilagalugit tusarnaakkatik pillugit minutsialunnguit oqaluuseritikkit.

Qupperneq 13-imni atuartut immiussaaqqanik sanassapput, podcasti pillugu oqaluttuarlutik. Quppernermi assilissat eqqaamanissaannut ikuutaasinnaapput.

Book Creator webimi imannak nipimik immiussisarput:

1. + tooruk
2. **Add Sound** toqqaruk
3. **toortagaq aappalaartoq** tooruk
4. Immiusineq naammassippat **toortagaq aappalaartoq** tooqqiguk
5. **Yes** tooruk

Book Creatorip appiani imannak nipinik immiussisoqartarpoq:

1. + tooruk
2. **optaq** toqqaruk

Klassit katersuunnerat

Qupperneq 12-13 suliaralugu naammassippat, klassi ataatsimoorluni oqaloqatigiinnissaat innersuussutigineqarpoq.

Allattarfissuarmi oqaluutiutigalusi allannissarsi ilaatigullu isummap imarisai oqaatsillu paasinnissutissat allannissaat innersuussutigaarput.

Klassemi oqaluuserisinnaavarsi::

- Atuartut podcastimut tusarnaarnerminni suna tupaallaatigivaat.
- Podcastimi isummat imarisai oqaatsillu paasinnissutissat tusaavaat.

Uani ataani oqaloqatigiinnermut isumassasiorsinaavutit.

Isummat imarisaat aamma oqaatsit paasinnissutissat

- Kulturi

Kulturi naleqartitanik ataatsimoorussanik, ilequnik, ilitsoqqussanik, ilisimasanik isummanillu imaqpooq, taamaasillunilu inuaqatigiit inuilluunniit ataasiakkaat oqaluttuarisaanermi sumiiffimilu takutittarlugu.

- Piniartuunermermi aalisartuunermermilu kulturi

Kalaallit Nunaat Thulemut nunasiartortut siullilli ukiut 4-5000 matumasiorna pimmatali, pinngortitami pisuussutsit aalisakkat, timmissat nunami imarmilu miluumasut pinngitsoorneqarsinnaanngillat. Piniarneq ingasammik aalisarneq suli inuunermut, kalaallinut kalaallinullu inuaqatigiinnut, suli tunngaviuvoq pingaarutilik. Taakku piumasaqaatit taaneqartut nammineq kulturerisamik ineriertitsinermik kinguneqarput, ilitsoqqussanik tunngaveqarlutik.

3. **start optagelse** tooruk
4. Immiussineq naammassippat **stop optagelse** tooruk
5. **brug optagelse** tooruk

Maanna immiussaq nипит ilisarnaataanik ilisisarnaateqalerpoq. Ilisarnaat kissaatigisamut ilineqarsinnaavoq. Immiussaq tusarnaaqattaarneqarsinnaavoq.

Kalaallit kulturiat pillugu suna nalunngilisiuk?

Kulturit allat suut nalunngilisigit?

- Inuunermut qitiusoq – inuaqatigiinni / pisanik inunnillu angallassinermi “Inuaqatigiinni qimmeq inuunermut qitiuvoq, kinguaariippassuarnilu pisat kalillugit nunaqarfimmut angerlaattarsimavaat, inuillu nunaqarfiit akornanni nunallu assigiinngitsut akornanni angallattarsimallugit.”, podcastimi taama nipeqarpoq. Qimmit suli pingaaruteqaraluartut, minnerunngitsumik takornariaqarnermut sukkaniumernullu nuannarineqarluartunut, snescooteri atungaanerulerlaluttuinnarpoq. Inuunermi qitiusoq suup ingerlanissaanut pingaarutilik. Qimmit pingaaruteqarput, pisat nunaqarfinnut illoqarfinnullu angelaannissaannut. Allatut pisinnaanngikkaagat.

Sooruna qimmit kulturimi uani sukaasut tunngaviusut?

Qimmeqarani piniartuusoqarsinnaava aalisartuusoqarsinnaallunilu?

- Inuunermut qitiusoq – inuaqatigiinni / pisanik inunnillu angallassinermi “Inuaqatigiinni qimmeq inuunermut qitiuvoq, kinguaariippassuarnilu pisat kalillugit nunaqarfimmut angerlaattarsimavaat, inuillu nunaqarfiit akornanni nunallu assigiinngitsut akornanni angallattarsimallugit.”, podcastimi taama nipeqarpoq. Qimmit suli pingaaruteqaraluartut, minnerunngitsumik takornariaqarnermut sukkaniumernullu nuannarineqarluartunut, snescooteri atungaanerulerlaluttuinnarpoq. Inuunermi qitiusoq suup ingerlanissaanut pingaarutilik. Qimmit pingaaruteqarput, pisat nunaqarfinnut illoqarfinnullu angelaannissaannut. Allatut pisinnaanngikkaagat.

Inuunermut qitiuneq inuaqatigiinnut qanoq isumaqarpa?

Illit ulluinnarni suna inuunerni qitiuva?

- Kaaviaarneq – pisat kaaviaarnerata sermip kaaviarnera malittarpaat Kaaviaarnerup ilisarnaatigaa, suulluunnit utikanner, uteqqinnejartarnera. Ulloq unnuarlu ilisimaneqartumik aalajangersimasumillu ingerlaaseqarpoq. Ullumik unnuamillu agguagaavoq. Ukiup allanngorarnera takkuttarpoq ingerlaqqillunilu, aalajangersimasumik tulleriaarluni. Sermeq kaaviaarfeqarpoq. Sermip aalanera issimik kiassutsimillu sunnerneqartarpoq (Ukiup allanngorarnerata kaaviaarnera), taassumalu piniagassat inuunissaat sunniuteqarfingisarlugit.

Ukiup allanngorarneri sisamat qanoq taaguuteqarpat? Suullu ilisarnaatigaat?

Erngup kaaviarnera nalunngiliuk?

Sermip kaaviaarnerata qimminik sulineq qanoq sunnertarpaa?

- Ileqquut – qimmit qimuttut, piniarneq aalisarnerlu
Qimmit qimuttut kalaallit ileqqinut immikkut ittunut atapput, aataa Nielsillu ernuttaminut ingerlateqqikkusappai.

Qimmip sulilluni atortup ilaqtariillu qimmiata suna assigiinngissutigaa?

Ileqquut suuppat, ileqquut allat suut nalunngiligit?

- Maqaasineq – Nielsi (aataa) Ilulissani najugaqarpoq Williamilu (ernutaasooq) Hjørringimi najugaqarpoq
Aataa Nielsi ernutani maqaasivaa, kiisalu misigisassarsioritarnitik piniariartarnitillu.

Williami aataanilu messengerikkut oqaluuttarput. Messengeri suusoq nalunngilisiuk?

Maqaasisasi ungasissumiittut qanoq oqaloqatigisarpisigit?

Williamip qimmini maqaasivai, aataa Nielsip Williami maqaasivaa, qimmilli, sunamita maqaasivaat?

Allattaavinga qupperneq 14-15

- Maanna atuartut namminneq allattaavimmi oqaatsit allattarfissuarmiittut malillugit allassapput.
- Atuartut aamma titartaasinnaapput quppernermullu ikkullugit.

Book Creator webimi:

- 1.+ tooruk
- 2.Allatamik toqqaagit allallutilu imaluunniit allatassaq mikrofonimut immiuguk.
- 3.Assimik toqqaagit Googlemilu assinik ujarlerit.

Nammineq assiuttit aamma ikkussinnaavatit.

Book Creator app-imi:

- 1.+ tooruk
- 2.Add text toqqraruk allatassarlu allallugu imaluunniit allataq mikrofonimut tastaturimiittumut immiuguk
- 3.Add Photo assilu kissaatigisaq ikkullugu.

Atuartut aamma titartaariarlutik quppernermut ikkussinnaavaat. Siuliani nassuiarneqarneratuut assit ikkutikkit.

Qimmeq imuttoq pillugu videoliaq qupperneq 16-21

Maanna atuartut Kalaallit Nunaanni nutaaliaasumi qimmeq imuttoq pillugu filmmissapput.

Statens Naturhistoriske Museumimi videoliani tallimaasuni inuit tallimat qanittumi malinnaaffigai, taakku tamarmik Kalaallit Nunaanni nutaaliaasumi qimmeq qimuttoq ulluinnaannut ilaavoq.

[hjemmesiden](#)imi filmit tallimat nassaassaapput.

Atuakkami filmini tallimaasuni pingasut toqqarpagut. Videot kalaallisuuujupput tuluttut allagartalersukkat.

Klaaseqatigiilluni videomik isiginnaarnissaq isumassarsiatsialasinnaavoq, unitsillattaallugu oqaluuserisinnaagassiuk.

Videonut ilaapput videot pingasut pillugit allaatigisaq, kiisalu apeqquqit filmimi atuartut takusaat pillugit eqqarsaasersuutaasinnaasut.

Qimmeq qupperneq 22-23

Uani atuagaq *Qimmeq*, kalaallit qimmiat qimuttut pillugu atuarsinnaavarsi.

Quppernerni tulliuttuni atuakkap ilamininngua suliassatut toqqarsimavarput.

Sammisat ukuupput:

1. qimmpip qimuttup aallaavia quppernerit 7, 8, 11 aamma 13
2. qimmpip qimuttup inuunera qupperneq 16
3. qimmpip qimuttup isumaa qupperneq 23

Vi anbefaler at I læser teksten sammen med klassen. Allataq atuaqatigiillusi atuaqatigiinnissarsinnersuussutigaarput.

Piumagussi, atuakkami sammisanik amerlanernik nassaassarsiorsinnaavusi, taamaasillus qimmeq qimuttoq paasisaqarfiginerullugu.

Klassemi oqaluuserisinnaavasi:

- Sooq qimmeq qimuttoq nukittusariaqarpa qasujuittuullunilu.
- Sooruna qimmeq qimuttoq issittumiissinnaasoq.
- Sooruna qimmpip issittumiittariaqartoq.
- Qimmpip qimuttup angissusaa.
- Qimmit qimuttut ilaqtariillu qimmiisa assigiinngissusaat.
- Qimmpip qimuttup isikkua.

Qimmpip qimuttup inuunera qupperneq 24-25

Atuartunut allataq atuatiguk imaluunniit tusarnaatiguk.

Klassimi oqaluuserisinnaavarsi:

- Sooq Qeqertarsuup tunuani imaq sikussaarnersoq
- Willamip qimmiinut qimminullu allanut qimmilivimmiiittunut siunissaq qanoq ippa

Atuartut atuakkami Qimmeq-mi qupperneq 16-ip tungaanut atuaqqillissuk imaluunniit tusarnaqqillissuk.

Suut imminnut ataqatigiippat? Qupperneq 26-27

Uani atuartut karsit tulluussarlugit nuuttajoorsinnaavaat.

Qimmiq qimuttup aallaavia qupperneq 28-29

- Maanna atuartut akissavaat *Qimmit qimuttut suminngaanneerpat?*

Atuartunut atuakkami qimmeq-mi quppernerit 7, 8, 11 aamma 13 atuardeqqissinnaavat imaluunniit tusarnaarteeqqissinnaavat

Book Creator Webimi:

4. + tooruk
5. Allataq qoqkaruk allatarlu allaguk imaluunniit mikrofoni toorlugu immiuguk
6. Asseq toqkaruk Googlemilu assimik ujaasigit

Nammineq assiutitit aamma ikkussinnaavatit.

Book Creator app-imi:

- 1.+ tooruk
- 2.Add text toqkaruk allatassarlu allaguk imaluunniit mikrofoni tastaturimiittooq toorlugu immiuguk
- 3.Add Photo asserlu kissaatigisaq ikkullugu

Atuartut aamma assinik titartaasinnaapput quppernernullu ikkullugit. Siuliani taaneqartutut assit ikkussukkit.

Qimmiq qimuttup isumaa qupperneq 30-31

- Maanna atuartut akissavaat *Qimmit qimuttut oqaluttuarisaanermi qanoq pingaaruteqartigippat?* Aamma *Qimmit qimuttut ullumikkut qanoq pingaaruteqartigippat?*

Atuartut Atuakkami Qimmeq-mi qupperneq 23-mi atuardeqqikkit imaluunniit tusarnaarteeqqikkit.

Book Creator webimi:

- 1.+ tooruk
- 2.Allataq toqkaruk imaluunniit allatassarlu allallugu imaluunniit allataq mikrofoni toorlugu immiuguk
- 3.Assimik toqqaagit Googlemilu assinik ujarlerit

Illit assiutitit aamma ikkussinnaavatit.

Book Creator app-imi:

- 1.+ tooruk
- 2.Add text toqkaruk allatassarlu allaguk imaluunniit mikrofoni tastaturimiittooq toorlugu immiuguk
- 3.Add Photo asserlu kissaatigisaq ikkullugu

Atuartut aamma assinik titartaasinnaapput quppernernullu ikkullugit. Siuliani taaneqartutut assit ikkussukkit.

Oqaluttuara qupperneq 32-37

Maanna atuartut qimmeq qimuttoq pillugu ilisimasatik suliarissaat.

Qimmip qimuttup inuaannut kalaallinut qanoq pingaaruteqartignersoq pillugu, apersuissapput imaluunniit nipilimmik oqaluttualiussapput. Tuluttujusinnaavoq, qallunaatuujusinnaavoq kalaallisulluunniit.

Atuartut *apersuiniarunik* uani [her](#). Kangiata Illorsua attavigisinnaavaat. Qimussertartumik apersorneqarsinnaasumik ujaasillutik ikiuussinnaapput. Imaluunniit atuartut namminneq assersuutigalugu qimussertartusuusaarsinnaapput qimmiusuusaarlutilluunniit oqaluttartoq.

Aamma namminneq *nipilimmik oqaluttualiorsinnaapput* qimmip isaaniit imaluunniit inuup isaaniit, immaqaluunniit assersuutigalugu Williamip isaaniit. Suliarisaat qimmit nipaannik nipeqarsinnaavoq imaluunniit nipaannerup nipaanik nipeqarsinnaavoq.

Quppernerit arlallit Book Creator atuakkamut ilineqarnikuupput. Atuartut qupperneq ataaseq arlallilluunniit toqqarsinnaavaat, imaluunniit namminneq sanallutik.

Atuartut immiussissut, assit, allatat videoluunniit atorsinnaavaat.

Book Creator webimi imannak nipimik immiussisoqartarpoq:

1. ± tooruk
2. **Add Sound** toqqaruk
3. **Toortagaq aappaluttoq** tooruk
4. Immiusineq naammassippat **toortagaq aappaluttoq** tooqqiguk
5. **Yes** tooruk

Book Creator app-imi imannaq nipimik immiussisoqartarpoq:

1. Tryk på ± tooruk
2. **Optag** toqqaruk
3. **Start optagelse** tooruk
4. Immiusineq naammassippat **stop optagelse** tooruk
5. **brug optagelse** tooruk

Immiussaq maanna nipip ilisarnaatinngorpoq, sumulluunniit ilineqarsinnaavoq, tusarnaartaqattaarneqarsinnaallunilu.

Saqquumiineq Præsentation

Ingerlanerup naggataarutaatut atuartut suliatic klassiminnut ingerlateqqissavaat. Atuartut attaveqatigiinnermut ingerlatitseqqinnermullu piginnaasaat uani immikkut isiginiarneqarput.

Atuakkap suliarineranut nassuaat

Podcasti Qimmilivik Kangiata Illorsuata Ilulissaniittup ineriaartortitaraa.

Podcastimi Qimmilivimmi ilinniartitsinermi atortussat Lotte Brinkmannimit Anholtimeersumit ineriaartortinnejarpput Leg med IT siunnersuisoqatigalugu.

Atuartut atuagaat Book Creator suliniummit Nutaaliortameersuuvoq Kivitsisamiit. Qiortagassaq Rikke Falkenberg Kofoedimit aamma Daniella Manuelimit, Leg med IT-mit ineriaartortinnejarpqoq.

Ilinniartitsinermi atortussat Qimmilivik Creative Commons kreditering-licens CC:BY-mit saqqummersitaavoq.

Suliniut-Qimmeq Ilisimatusarfimmit Københavns Universitetimiillu ineriaartortinnejarpqoq. Meeqqat atuagaat Qimmeq - kalaallit qimmiat qimuttoq - Anne Katrine Gjerloffimit, Ilisimatusarfimmit Statens Naturhistoriske Museumimiillu ineriaartortinnejarpqoq.

Atortussat allannertaat, suliassartaat assiliartaallu agguarneqarsinnaapput, saqqummerseqqinnejarsinnaapput suliareqqinnejarsinnaallutillu, taamaallaat suminngaanneernersut nalunaarutigalugit tassalu 'Hundepladsen by Isfjordscenteret Ilulissat'.